

รายงานสรุป

โครงการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ เรื่อง การอนุญาโตตุลาการในยุคพลิกผัน : บทบาทของวิชาชีพกฎหมาย (Disruptive Arbitration : Role of the Legal Profession)

จัดโดยสถาบันอนุญาโตตุลาการ (Thai Arbitration Institute : TAI) สำนักงานศาลยุติธรรม

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพมหานคร

นายสรารุช เบญจกุล เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม มอบหมายให้นายภพ เอกพานิช รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาของสถาบันอนุญาโตตุลาการ (TAI) เรื่อง การอนุญาโตตุลาการในยุคพลิกผัน : บทบาทของวิชาชีพกฎหมาย (Disruptive Arbitration: Role of the Legal Profession) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการสัมมนาในครั้งนี้ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการและเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายในสาขาต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติของการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการอนุญาโตตุลาการในประเทศไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบันต่อไป ซึ่งมีอนุญาโตตุลาการ ผู้พิพากษา อัยการ ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย นักกฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับอนุญาโตตุลาการ ผู้สนใจทั่วไป เข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้

ผู้อภิปราย โครงการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ เรื่อง การอนุญาโตตุลาการในยุคพลิกผัน : บทบาทของวิชาชีพกฎหมาย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชัย อริยะนันท์ทกะ	ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
ศาสตราจารย์พิเศษไชยวัฒน์ บุณนาค	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ที่ปรึกษากฎหมายสากล จำกัด
นายสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์	กรรมการผู้จัดการบริษัท ราจา แอนท์ ทานน์ (ประเทศไทย) จำกัด
ดร.พรภักดิ์ ตันติกุลานันท์	ผู้อำนวยการบริหารสถาบันอนุญาโตตุลาการ
ผู้บรรยาย ระบบ E- Arbitration เรื่อง การใช้ระบบอนุญาโตตุลาการทางอิเล็กทรอนิกส์	
ดร.พรภักดิ์ ตันติกุลานันท์	ผู้อำนวยการบริหารสถาบันอนุญาโตตุลาการ
บริษัท ฟินิกซ์ เทคโนโลยี จำกัด	

ในช่วงเช้าเป็นการอภิปรายในหัวข้อ “การอนุญาโตตุลาการในยุคพลิกผัน: บทบาทของวิชาชีพกฎหมาย (Disruptive Arbitration: Role of the Legal Profession)” โดยศาสตราจารย์พิเศษวิชัย อริยะนันท์ทกะ ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาสตราจารย์พิเศษไชยวัฒน์ บุณนาค กรรมการผู้จัดการ บริษัท ที่ปรึกษากฎหมายสากล จำกัด อาจารย์สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ราจา แอนท์ ทานน์ (ประเทศไทย) จำกัด และดร.พรภักดิ์ ตันติกุลานันท์ ผู้อำนวยการบริหารสถาบันอนุญาโตตุลาการและผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา

มีสาระสำคัญ...

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยองค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)

ครั้งที่ ๖ - ๘ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)”

มีสาระสำคัญดังนี้

การอนุญาโตตุลาการ (Arbitration) เป็นกระบวนการระงับข้อพิพาททางแพ่งโดยคู่กรณีตกลงกัน ด้วยการทำสัญญาเรียกว่า “สัญญาอนุญาโตตุลาการ” มีใจความเป็นการเสนอข้อพิพาทของตอนที่เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในอนาคตให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาดไม่ว่าจะเป็นการกำหนดตัวผู้เป็นอนุญาโตตุลาการในคราวนั้นด้วยหรือไม่ก็ตาม การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการจึงเกิดขึ้นด้วยความยินยอมของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายโดยการมอบอำนาจให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยข้อพิพาทดังกล่าว ส่วนการมอบอำนาจอาจกระทำกันได้โดยตกลงกันเป็นข้อสัญญาหนึ่งในสัญญาหลักหรือตกลงกันเป็นสัญญาต่างหากอีกฉบับหนึ่งก็ได้ โดยจะแบ่งเป็นสองประเภท ประเภทแรกคือการอนุญาโตตุลาการในศาล อยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยการพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น หมวด ๓ เรื่องอนุญาโตตุลาการ อีกประเภทหนึ่ง คือ การอนุญาโตตุลาการนอกศาล ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๒๑ กำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ ปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕

ในโลกยุคปัจจุบันมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ การค้า การลงทุน ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้การดำเนินการในด้านต่างๆ ต้องการความต่อเนื่องและรวดเร็ว ในยุคนี้ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้สามารถร่วมทำงานกับมนุษย์ กล่าวคือ มีการนำปัญญาประดิษฐ์ หรือ เอไอ (Artificial Intelligence – AI) เข้ามาใช้ในงานด้านกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มีความรวดเร็วและแม่นยำมากยิ่งขึ้น เช่น การนำปัญญาประดิษฐ์ หรือ เอไอ มาช่วยค้นหาคำพิพากษาฎีกาและวิเคราะห์คดีความ หรือเป็นผู้ตัดสินคดีอย่างผู้พิพากษา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัญญาประดิษฐ์หรือเอไอสามารถนำมาช่วยงานมนุษย์เท่านั้น แต่จะนำมาแทนมนุษย์ไม่ได้ เนื่องจากเอไอไม่สามารถใช้ดุลพินิจได้

เมื่อพิจารณาการอนุญาโตตุลาการในประเทศไทย พบว่าในมุมมองของประชาชนเห็นว่าระบบอนุญาโตตุลาการเป็นระบบผู้ร้ายทำให้รัฐต้องเสียประโยชน์ ในการตัดสินคดีของอนุญาโตตุลาการนั้น แท้จริงแล้วคดีที่ตัดสินให้รัฐชนะมีมากกว่า แต่ไม่มีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ และในการเรียกเก็บค่าปัยการของอนุญาโตตุลาการเพื่อให้มีการใช้ระบบอนุญาโตตุลาการมากขึ้น สถาบันอนุญาโตตุลาการ จะต้องปรับค่าปัยการของอนุญาโตตุลาการให้สอดคล้องกับค่าขึ้นศาล ในคดีที่มีทุนทรัพย์สูงในการใช้อุญาโตตุลาการจะมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าจะนำคดีขึ้นสู่ศาล

ในประเด็นปัญหาเรื่องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นปัญหาการตีความเนื่องจากภายในประเทศก็จะใช้ขอบเขตหรือกฎเกณฑ์เรื่องความสงบเรียบร้อยของประเทศนั้น ๆ ในการพิจารณาปัญหาจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อขั้นตอนการอนุญาโตตุลาการเกี่ยวข้องกับประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ และภายในประเทศการพิจารณาปัญหาเรื่องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็จะมี ความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่

ในช่วงบ่ายเป็นการสาธิตการใช้ระบบอนุญาโตตุลาการทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Arbitration) โดย Mr. Jose Cabral ผู้ออกแบบและจัดทำระบบ E-Arbitration ให้แก่สถาบันอนุญาโตตุลาการ มีสาระสำคัญ ดังนี้ บริษัท ฟินิกซ์ เทคโนโลยี จำกัด เป็นผู้ออกแบบและติดตั้งระบบบริหารจัดการคดี (E-Arbitration) ซึ่งระบบจะอยู่บนเว็บไซต์ (<http://etai๒.coj.go.th>) ได้ใช้ประโยชน์จากการจัดการเนื้อหาและเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์แบบไดนามิก (e-form) สามารถดำเนินการพิจารณาและบริการจัดการข้อพิพาทตั้งแต่เริ่มจนจบกระบวนการ และมีฟังก์ชันการทำงานที่ช่วยปรับปรุงกระบวนการดำเนินข้อพิพาทและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น...

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)

ครั้งที่ ๖ - ๘ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)”

มากยิ่งขึ้น รวมถึงการบริหารจัดการปฏิทินทางอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการการนัดประชุม การติดตามสถานะของ
ข้อพิพาท และรวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ

นายกฤษฎา พูลประภัย

นิติกร กองพัฒนาระบบการบังคับคดี
และประเมินราคาทรัพย์สิน

ผู้รายงาน

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยองค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)
ครั้งที่ ๖ - ๘ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)”